

**FACTSHEET SAMENWERKING COA
LOCATIE EN GEMEENTE VOOR JEUGDHULP
AAN ASIELZOEKERSKINDEREN**

INLEIDING

ALGEMEEN

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Jeugdwet zijn sinds 1-1-2015 de gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp. De strekking van deze wet is dat de gemeenten in staat zijn maatwerk te bieden, afgestemd op de lokale situatie, de eigen mogelijkheden (eigen kracht) en de behoefte van de jeugdige en zijn/haar ouders. Ondersteuning, hulp en zorg moeten laagdrempelig, vroegtijdig en integraal worden aangeboden: 'één gezin, één plan, één regisseur'.

In november 2014 is er tussen het ministerie van JenV en de VNG overeengekomen dat het COA (namens de gemeenten) van 2015 t/m 2017 de toegang tot de jeugdhulp voor de bewoners van COA locaties regelt. Eind 2017 is deze termijn met een jaar verlengd. Reden hiervoor was dat gemeenten extra tijd nodig hadden om de jeugdhulp goed vorm te geven, en te voorkomen dat de kwetsbare groep asielzoekerskinderen in de knel zou komen, vanwege een (nog) niet voltooide transitie en transformatie. Begin 2018 is het besluit genomen dat vanaf 1-1-2019 de gemeenten de (toegang tot) jeugdhulp voor asielzoekerskinderen van het COA gaan overnemen.

Deze factsheet geeft een aantal aandachtspunten voor lokale samenwerking tussen COA locaties en gemeenten en gemeentelijke jeugdteams om gezamenlijk de (toegang tot) jeugdhulp voor asielzoekerskinderen te organiseren.

ORGANISATIE JEUGDHULP VOOR ASIELZOEKERSKINDEREN

De jeugdhulp geldt voor alle kinderen onder de 18 jaar, inclusief alleenstaande minderjarige vreemdelingen, die opgevangen worden door het COA.

HOE IS HET GEREGELD T/M 31-12-2018?

Van 1-1-2015 t/m 31-12-2018 is het COA verantwoordelijk voor het (laten) inkopen van de jeugdhulp waarbij de organisatie van de jeugdhulp zoveel mogelijk aan moet sluiten bij de reguliere situatie (zoals het is geregeld voor niet-asielzoekerskinderen).

Er kan echter geen gebruik gemaakt worden van de gemeentelijke jeugdhulpvoorzieningen, zoals het jeugd- en gezinsteam. De (boven)gemeentelijke organisaties Veilig Thuis en de crisisdienst zijn wel beschikbaar voor asielzoekerskinderen. Hierover zijn afspraken gemaakt tussen COA en VNG.

Toeleiding naar de jeugdhulp loopt (bij voorkeur) door afstemming via het Multi Disciplinair Overleg (MDO) op de COA locatie. In dit overleg zijn de (zorg) ketenpartners van het COA aanwezig: GZA, JGZ, Nidos, (soms ook scholen). Huisartsen, jeugdartsen en Nidos voegden kunnen rechtstreeks doorverwijzen naar jeugd-GGZ en jeugdhulpinstanties.

De afspraken over toeleiding naar jeugdhulp zijn vastgelegd in de factsheet jeugdhulp (versie december, 2017).

PILOTS JEUGDHULP

Vanaf 2016 is er in 10 pilots geëxperimenteerd met het inzetten van gemeentelijke jeugdteams voor asielzoekerskinderen, onder andere als voorbereiding op de overgang van de jeugdhulp voor asielzoekers naar gemeenten. De visie/beleid en infrastructuur van de gemeenten was daarbij leidend. In deze pilots is er nauwe samenwerking en afstemming geweest tussen de partners van het MDO en de gemeentelijke jeugdteams. Het jeugdteam kon zelf hulp bieden of (in afstemming met het MDO) verwijzen naar jeugdhulpinstanties en/of jeugd-GGZ. Alle betrokken partijen (gemeenten, COA, (jeugd)zorginstellingen) zien voordelen om de jeugdhulp voor de minderjarige bewoners van het COA te regelen zoals deze is geregeld voor andere bewoners in die gemeenten. Zo kan bij complexe casussen de brede expertise van het jeugdteam worden ingeroepen, kunnen (preventieve) interventies direct worden ingezet door het jeugdteam, en is gebleken dat er betere toegang is tot de sociale kaart van een gemeente.

In de pilots kunnen medewerkers van de jeugdteams ook doorverwijzen naar (gecontracteerde) jeugdhulp. Belangrijk is dat gemeenten hun eigen werkwijze, visie en sturing op jeugdhulp kunnen toepassen op de kinderen in het AZC in hun gemeente. Kortom de werkwijze in de pilots brengt jeugdhulp dicht bij de kinderen op het AZC en zorgt ervoor dat er meer mogelijk is op het gebied van preventieve jeugdhulp.

Voor meer informatie, zie: <https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/asielzoekerskinderen>

HOE WORDT JEUGDHULP GEREGLD VANAF 1-1-2019?

Vanaf 1-1-2019 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de (toegang tot) jeugdhulp voor asielzoekerskinderen op COA locaties. De gemeenten ontvangen hier financiering voor.

Voor meer informatie en ondersteuning over de overdracht, zie:

<https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/asielzoekerskinderen>

Om de overdracht van deze taak van COA naar gemeenten goed te laten verlopen en de (toegang tot) jeugdhulp voor asielzoekerskinderen te garanderen is het belangrijk dat de

kaders voor samenwerking duidelijk zijn en dat gemeenten en COA locaties
samenwerkingsafspraken maken.

Start zo snel mogelijk met de voorbereiding hiervan!

KADERS VOOR SAMENWERKING VANAF 1-1-2019

- Jeugdhulp komt dichterbij de asielzoekerskinderen op het azc.
  - Aandacht voor preventieve jeugdhulp, om zware trajecten te voorkomen.
  - Laagdrempelig aanbieden van jeugdhulp (o.a. door gebruik te maken van het gemeentelijke jeugdteam).
- De gemeentelijke infrastructuur voor jeugdhulp wordt ook ingezet voor asielzoekerskinderen; gemeente is leidend in visie en beleid jeugdhulp.
  - De expertise van de gemeentelijke jeugd- en gezinsteam wordt aangewend voor de asielzoekerskinderen.
- Er wordt gebruik gemaakt van het Multi Disciplinair Overleg op een COA locatie.
  - De expertise van de (zorg) ketenpartners op een COA locatie wordt aangewend om de kinderen/ouders in beeld te krijgen, signalen te bespreken afstemming en samenwerking te verkrijgen over jeugdhulp tussen MDO partners en gemeentelijk jeugdteam. Het MDO bestaat uit: COA, GZA, JGZ, Nidos, aangevuld met school en evt. andere organisaties.
  - De JGZ verpleegkundige heeft een spilfunctie. Hij/zij is de schakel tussen gemeentelijke infrastructuur en de (zorg)ketenpartners op de COA locatie.

BETROKKEN ORGANISATIES

- Gemeente (als opdrachtgever van het jeugd- en gezinsteam, beleid en inkoop)
- Jeugd- en gezinsteam (elke gemeente geeft hier een eigen invulling en naam aan)
- Centraal Orgaan opvang asielzoekers: COA
- (Zorg)ketenpartners betrokken bij COA locatie:
  - GezondheidsZorg Asielzoekers: GZA
  - JeugdGezondheidsZorg: JGZ
  - Nidos: Voogdijinstelling voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen
  - Scholen
  - Veilig Thuis

START SAMENWERKING

MAAK GEBRUIK VAN BESTAANDE STRUCTUREN

COA werkt op locatie samen met de (zorg)ketenpartners volgens bestaande werkafspraken en structuren.

Gemeente, jeugdteam, en (zorg)ketenpartners gekoppeld aan de COA locatie zijn samen verantwoordelijk voor de samenwerkingsafspraken over de toegang tot jeugdhulp voor asielzoekerskinderen. Het verdient aanbeveling om de al bestaande samenwerkingsafspraken tussen de ketenpartners op een COA locatie in te zetten voor een goede samenwerking en aansluiting met het gemeentelijke jeugdteam.

Maak ook gebruik van de kennis en ervaring die opgedaan is in de pilots jeugdhulp. Er zijn contactpersonen uit de pilots die hun kennis en ervaring graag willen delen. Voor meer informatie mail naar: jacobineglasbergen@coa.nl of sanne.eeltink@vng.nl

LEER ELKAAR KENNEN

Voor goede samenwerking is het nodig dat organisaties en personen elkaar kennen: zowel persoonlijk (aanspreekpunt), als in taken, verantwoordelijkheden, visie, kennis delen en van elkaar leren. Investeer hierin!

Start met kennismakingsbijeenkomsten voor alle betrokken organisaties.

SAMENWERKINGSAFSPRAKEN

Maak samenwerkingsafspraken over:

- Wie zijn de aanspreekpunten (personen) per organisatie.
- Signaleren van problemen en bespreken van mogelijke signalen/hulptrajecten, casuïstiek: waar (MDO, jeugdteam?), hoe vaak, op welke manier (conform AVG)?
- Route van hulpvragen: wanneer wordt welke organisatie ingeschakeld?
- Indiceren, doorverwijzen en regiefunctie.
- Uitwisseling van deskundigheid, kennis, ervaring.
- Registratie in dossiers/systemen (jeugdteam, huisarts en jeugdarts op COA locatie).
- Leg monitoringsafspraken en/of evaluatiemomenten vast over de samenwerking.

DRAAIBOEK/PLAN VAN AANPAK

Het is aan te bevelen om (met de gemeente als regisseur) een draaiboek/plan van aanpak richting 1-1-2019 op te stellen. Mogelijke onderwerpen die uitgezocht kunnen worden:

- Beschrijving visie gemeente op jeugdhulpbeleid.
- Beschrijving werkwijze jeugdteam.
- Informeren doelgroep over nieuwe werkwijze.
- Inventarisatie sociale kaart gemeente (denk aan alle organisaties die met jeugd/jongeren te maken hebben).
- Kennismakingsbezoeken.
- .....